

Sygn. akt: II AKa 236/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Wiesław Kosowski
Sędziowie	SSA Piotr Pośpiech SSO del. Andrzej Ziębiński (spr.)
Protokolant	Magdalena Bauer

przy udziale **Prokuratora Prok. Apel. Adama Rocha**

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2014 roku sprawy

1. **S. M.s.** R.i J.

ur. (...) w L.

oskarżonego z art. 258 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., art. 204 § 2 k.k.
w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i inne;

2. **N. M.** c. Z. i E.

ur. (...) w W.

oskarżonej z art. 258 § 1 k.k., art. 204 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.
w zw. z art. 65 § 2 k.k.;

3. **M. K.s.** B.i Ł.

ur. (...) w W.

oskarżonego z art. 258 § 1 k.k., art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.
w zw. z art. 65 § 2 k.k. i inne;

4. **K. Ż.s.** J.i W.

ur. (...) w Z.

oskarżonego z art. 258 § 1 k.k., art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.
w zw. z art. 65 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.;

5. **J. M.c.** L.i A.

ur. (...) w L.

oskarżonej z art. 258 § 1 k.k., art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.
w zw. z art. 65 § 2 k.k.;

na skutek apelacji prokuratora i obrońców oskarżonych S. M., M. K., K. Ż. i J. M.

a nadto na podstawie art. 435 k.p.k.

6. M. S. (poprzednio M.) c. Z. i J.

ur. (...) w P.

oskarżonej z art. 258 § 1 k.k., art. 204 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.
w zw. z art. 65 § 2 k.k.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 24 stycznia 2014 roku, sygn. akt. V K 65/13

1. uchyla zaskarżony wyrok:

- wobec oskarżonego S. M. w zakresie czynów opisanych w punktach 1, 2 i 3 oraz w zakresie rozstrzygnięcia z punktu 8 w części odnoszącej się do czynu opisanego w punkcie III części wstępnej;
- wobec oskarżonej N. M. w zakresie rozstrzygnięcia z punktu 12;
- wobec oskarżonego M. K. w zakresie czynów opisanych w punktach 13, 14, 15 i 16 oraz w zakresie rozstrzygnięcia z punktu 19 w części odnoszącej się do czynu opisanego w punkcie VIII części wstępnej;
- wobec oskarżonego K. Ż. w całości (w zakresie czynów opisanych w punktach 20 i 21);
- wobec oskarżonej J. M. w całości (w zakresie czynu opisanego w punkcie 28 oraz w zakresie rozstrzygnięcia z punktu 31);
- na mocy art. 435 k.p.k. wobec oskarżonej M. S. (poprzednio M.) w całości (w zakresie czynów opisanych w punktach 23 i 24);

i sprawę wymienionych oskarżonych we wskazanym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania;

2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

Sygn. akt II AKa 236/14

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach, wyrokiem z dnia 24 stycznia 2014 r., wydanym w sprawie V K 65/13:

1. oskarżonego S. M. uznał za winnego tego, że w okresie od kwietnia 2010 r. do 30 listopada 2010 r. w R., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zorganizował i kierował grupą przestępczą, w której skład wchodził nadto K. Ż. i M. S. (poprzednio M.), mającą na celu nakłanianie, ułatwianie oraz czerpanie korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inne osoby - tj. czynu z art. 258 § 3 k.k., za co z mocy tego przepisu skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności;

2. oskarżonego S. M. uznał za winnego tego, że w okresie od kwietnia 2010 r. do 30 listopada 2010 r. w R., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w ramach kierowanej przez siebie grupy przestępczej ułatwiał innym osobom uprawianie prostytucji w ten sposób, iż udostępnił prostytuującym się kobietom wynajęte w tym celu lokale mieszkalne, a także zamieszczał w prasie lokalnej oraz internecie anonsy o zatrudnieniu kobiet do uprawiania prostytucji, czerpiąc ze świadczonych przez te kobiety płatnych usług seksualnych korzyść majątkową w wysokości nie mniejszej niż kwota 118.200 zł, czyniąc sobie z tego procederu stałe źródło dochodu, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa, będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Okręgowego w G.V Wydziału Karnego Zamiejscowego w W.z dnia 17 grudnia 2004 r., sygn. akt (...) za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, którą odbywał w ramach wyroku łącznego Sądu Okręgowego w G.V Wydział Karny Zamiejscowy w W.z dnia 28 lutego 2008 r., sygn. akt (...), którą odbył w okresie od 5 września 2005 r. do 8 stycznia 2010 r., przy zaliczeniu na poczet orzeczonej kary okresu od dnia 9 lipca 1999 r. do 26 czerwca 2001 r. oraz od 25 września 2002 r. do 4 czerwca 2004 r. - tj. przestępstwa z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 65 § 1 k.k., za co z mocy art. 204 § 2 k.k. skazał go na karę 3 lat pozbawienia wolności;

3. oskarżonego S. M. uznał za winnego tego, że w okresie od maja 2012 r. do 5 września 2012 r. w R., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, ułatwiał innym osobom uprawianie prostytucji w ten sposób, iż udostępnił prostytuującym się kobietom wynajęte w tym celu lokale mieszkalne, a także zamieszczał w prasie lokalnej oraz internecie anonsy o zatrudnieniu kobiet do uprawiania prostytucji, czerpiąc ze świadczonych przez te kobiety płatnych usług seksualnych korzyść majątkową w wysokości nie mniejszej niż kwota 48.500 zł, czyniąc sobie z tego procederu stałe źródło dochodu, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa, będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Okręgowego w G.V Wydziału Karnego Zamiejscowego w W.z dnia 17 grudnia 2004 r., sygn. akt (...), za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, którą odbywał w ramach wyroku łącznego Sądu Okręgowego w G.V Wydział Karny Zamiejscowy w W.z dnia 28 lutego 2008 r., sygn. akt (...), którą odbył w okresie od 5 września 2005 r. do 8 stycznia 2010 r., przy zaliczeniu na poczet orzeczonej kary okresu od dnia 9 lipca 1999 r. do 26 czerwca 2001 r. oraz od 25 września 2002 r. do 4 czerwca 2004 r. - tj. przestępstwa z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 65 § 1 k.k., za co z mocy art. 204 § 2 k.k. skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności;

4. na zasadzie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego S. M. karę łączną 4 (czterech) lat pozbawienia wolności, na mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 5 września 2012 r. do dnia 14 lutego 2013 r.;

5. na mocy art. 45 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego S. M. środek karny w postaci przepadku na rzecz Skarbu Państwa kwoty 166.700 zł stanowiącej równowartość korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa, a na mocy art. 44 § 2 k.k. orzekł środek karny przepadku dowodu rzeczowego w postaci urządzenia do podsłuchu wraz z ładowarką, zapisanego w wykazie dowodów rzeczowych pod pozycją 9/13 OZR;

6. oskarżonego S. M. uniewinnił między innymi od popełnienia opisanego w punkcie III aktu oskarżenia czynu z art. 258 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., polegającego na tym, że w okresie od nieustalonej daty maja 2012 r. do 5 września 2012 r. w R. i L. zorganizował i kierował grupą przestępczą, w skład której wchodził M. K., N. M. i J. M., mającą na celu czerpanie korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inne osoby oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nakłanianie innych osób do uprawiania prostytucji i ułatwianie innym osobom jej uprawiania, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa;

7. oskarżoną N. M. między innymi uniewinnił od popełnienia opisanego w punkcie VI aktu oskarżenia czynu z art. 258 § 1 k.k., polegającego na tym, że w okresie od nieustalonej daty drugiej połowy lipca 2012 r. do 5 września 2012 r. w R. i innych miastach brała udział w zorganizowanej grupie kierowanej przez S. M., w skład której wchodził S. M., M. K. i J. M., mającej na celu czerpanie korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inne osoby oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nakłanianie innych osób do uprawiania prostytucji i ułatwianie innym osobom jej uprawiania;

8. oskarżonego M. K. uznał za winnego tego, że w okresie od maja 2012 r. do 5 września 2012 r. w R., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami ułatwiał innym osobom uprawianie prostytucji w ten sposób, że sprawował nadzór nad lokalami mieszkalnymi udostępnionymi przez S. M. w celu uprawiania w nich prostytucji, ochraniał prostytuujące się w tych lokalach kobiety oraz rozliczał je z zarobionych pieniędzy, czerpiąc z uprawiania prostytucji przez inne osoby korzyści majątkowe nieustalonej wartości, czyniąc sobie z tego procederu stałe źródło dochodu - tj. przestępstwa z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., za co z mocy art. 204 § 2 k.k. skazał go na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

9. oskarżonego M. K. uznał za winnego tego, że w okresie od 30 sierpnia 2012 r. do dnia 4 września 2012 r. w R. i innych miejscowościach, po złożeniu przez K. K. w dniu 29 sierpnia 2012 r. zeznań w charakterze świadka, w celu wywarcia wpływu na nią jako świadka, uniemożliwienia jej złożenia kolejnych zeznań bądź zmiany uprzednio złożonych stosował wobec K. K. przemoc psychiczną poprzez notoryczne kontrolowanie jej za pośrednictwem telefonu, zastraszanie oraz użycie groźby bezprawnej pozbawienia wolności - tj. czynu z art. 245 k.k. i za to z mocy tego przepisu skazał go na karę 1 roku pozbawienia wolności;

10. oskarżonego M. K. uznał za winnego tego, że w okresie od 26 kwietnia 2013 r. do 28 kwietnia 2013 r. w R., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wielokrotnie, bez powodu znieważał słowami wulgarnymi i powszechnie uznawanymi za obelżywe swoją żonę A. K. - tj. przestępstwa z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na mocy tych przepisów skazał go na karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych w wysokości po 20 zł każda;

11. oskarżonego M. K. uznał za winnego tego, że w okresie od 27 kwietnia 2013 r. do 28 kwietnia 2013 r. w R., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wielokrotnie groził żonie A. K. pozbawieniem życia, a groźby te wzbudziły w zagrożonej uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione - tj. przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na mocy art. 190 § 1 k.k. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

12. na zasadzie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego M. K. karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, na mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 14 września 2012 r. do dnia 24 stycznia 2014 r.;

13. oskarżonego M. K. uniewinnił między innymi od popełnienia opisanego w punkcie VIII aktu oskarżenia czynu z art. 258 § 1 k.k., polegającego na tym, że w okresie od nieustalonej daty maja 2012 r. do 5 września 2012 r. w R. i innych miejscowościach brał udział w zorganizowanej grupie kierowanej przez S. M., w skład której wchodził S. M., N. M. i J. M., mającej na celu czerpanie korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inne osoby oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nakłanianie innych osób do uprawiania prostytucji i ułatwianie innym osobom jej uprawiania;

14. oskarżonego K. Ź. uznał za winnego tego, że w okresie od maja 2010 r. do 30 listopada 2010 r. w R. i innych miejscowościach, brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej, kierowanej przez S. M., w której skład wchodziła nadto M. S. (M.), mającej na celu nakłanianie, ułatwianie oraz czerpanie korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inne osoby - tj. czynu z art. 258 § 1 k.k., za co z mocy tego przepisu skazał go na karę 1 roku pozbawienia wolności;

15. oskarżonego K. Ź. uznał za winnego tego, że w okresie od maja 2010 r. do 30 listopada 2010 r. w R., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w zorganizowanej grupie przestępczej mającej na celu czerpanie korzyści z cudzego nierządu, w skład której wchodził ponadto S. M. i M. S., ułatwiał innym osobom uprawianie prostytucji poprzez udostępnienie im wynajętego w tym celu lokalu w R. przy ul. (...), nadto sprawował nadzór nad tym lokalem oraz innymi udostępnionymi przez S. M. w celu uprawiania w nich prostytucji, ochraniał prostytuujące się w tych lokalach kobiety, informował S. M. o ilości przyjmowanych przez nie klientów, zarobionych kwotach pieniędzy, czerpiąc z uprawiania prostytucji przez inne osoby korzyści majątkowe nieustalonej wartości, czyniąc sobie z tego procederu stałe źródło dochodu - tj. przestępstwa z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., za co z mocy art. 204 § 2 k.k. skazał go na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

16. na zasadzie art. 85 i art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego K. Ż. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

17. oskarżoną M. S. (poprzednio M.) uznał za winną tego, że w okresie od maja 2010 r. do 30 listopada 2010 r. w R., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w zorganizowanej grupie przestępczej mającej na celu czerpanie korzyści z cudzego nierządu, w skład której wchodził ponadto S. M. i K. Ż., ułatwiała innym osobom uprawianie prostytucji poprzez udostępnienie im wynajętego w tym celu lokalu w R. przy ul. (...), zamieszczanie w prasie lokalnej w rubryce „Towarzystwo” ogłoszeń z numerami telefonów prostytuujących się kobiet, a nadto sprawowała nadzór nad prostytuującymi się kobietami, informowała pozostałych członków grupy o ilości przyjmowanych przez nie klientów, zarobionych kwotach pieniędzy, nadto rozliczała je z ich dziennego zarobku oraz przekazywała połowę z zarobionych w ten sposób pieniędzy pozostałym członkom grupy - tj. przestępstwa z art. 204 § 2 k.k., za co z mocy tego przepisu oraz art. 33 § 2 i 3 k.k. skazała ją na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych w wysokości po 20 zł każda;

18. na zasadzie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonej M. S. karę łączną roku pozbawienia wolności, której wykonanie oskarżonej warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata i na mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonej na poczet kary grzywny okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 18 grudnia 2012 r. do dnia 24 stycznia 2013 r.;

19. oskarżoną J. M. uznał za winną tego, że w okresie od maja 2010 r. do 30 listopada 2010 r. w R., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej udzieliła pomocy S. M. do popełnienia przestępstwa z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. przypisanego mu w punkcie 2 wyroku w ten sposób, że udostępniła mu należący do niej lokal mieszkalny położony w R. przy ul. (...), mając świadomość tego, że w lokalu tym przebywają kobiety świadczące płatne usługi seksualne oraz że z prostytucji tych kobiet S. M. czerpie korzyści majątkowe stanowiące jego stałe źródło dochodu - tj. czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 204 § 2 k.k. i art. 65 § 1 k.k., za co z mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 204 § 2 k.k. oraz art. 33 § 2 i 3 k.k. skazała ją na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych w wysokości po 20 zł każda, wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności oskarżonej warunkowo zawieszając na okres próby wynoszący 3 lata i zaliczając na mocy art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary grzywny okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 5 marca 2013 r. do 23 kwietnia 2013 r. (uznając grzywnę za wykonaną w całości), a na poczet kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 23 kwietnia 2013 r. do dnia 24 lipca 2013 r.;

20. oskarżoną J. M. uniewinnił od popełnienia opisanego w punkcie XVIII aktu oskarżenia czynu z art. 258 § 1 k.k., polegającego na tym, że w okresie od nieustalonej daty kwietnia 2010 r. do 30 listopada 2010 r. w R. i L. brała udział w zorganizowanej grupie kierowanej przez S. M., w skład której wchodził S. M., K. Ż., M. M. i inne nieustalone osoby, mającej na celu czerpanie korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inne osoby oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nakłanianie innych osób do uprawiania prostytucji i ułatwianie innym osobom jej uprawiania;

21. oskarżoną J. M. uniewinnił od popełnienia opisanego w punkcie XX aktu oskarżenia czynu z art. 258 § 1 k.k., polegającego na tym, że w okresie od nieustalonej daty maja 2012 r. do 5 września 2012 r. w R. i L. brała udział w zorganizowanej grupie kierowanej przez S. M., w skład której wchodził S. M., M. K. i N. M., mającej na celu czerpanie korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inne osoby oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nakłanianie innych osób do uprawiania prostytucji i ułatwianie innym osobom jej uprawiania;

Od wyroku tego apelacje wnieśli: prokurator oraz obrońcy oskarżonych S. M., K. Ż., M. K. i J. M..

Prokurator zaskarżył wyrok w części na niekorzyść oskarżonych S. M., N. M., K. Ż., M. K. oraz J. M., zarzucając:

1. obrazę przepisu prawa materialnego, a to art. 64 § 1 k.k., poprzez jego niezastosowanie w punkcie 1 oraz 21 wyroku, gdy z uzyskanych danych o karalności oskarżonych S. M. i K. Ż. wynika, iż zarzucanych im w punktach I i XV aktu oskarżenia czynów dopuścili się w warunkach powrotu do przestępstwa, tj. w ciągu 5 lat od odbycia co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za podobne przestępstwa umyślne;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że oskarżony S. M. w okresie od nieustalonej daty maja 2012 roku do 5 września 2012 r. w R.i w L.zorganizował i kierował grupą przestępczą, w skład której wchodził J. M., M. K.i N. M., mającą na celu czerpanie korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inne osoby oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nakłanianie innych osób do uprawiania prostytucji i ułatwianie innym osobom jej uprawiania, a tym samym nie zrealizował znamion czynu stypizowanego w art. 258 § 3 k.k., pomimo że prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku przeciwnego;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że oskarżona N. M. w okresie od nieustalonej daty drugiej połowy lipca 2012 roku do 5 września 2012 r. w R.i w innych miastach brała udział w zorganizowanej grupie kierowanej przez S. M., w skład której wchodził J. M., S. M.i M. K., mającej na celu czerpanie korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inne osoby oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nakłanianie innych osób do uprawiania prostytucji i ułatwianie innym osobom jej uprawiania, a tym samym nie zrealizowała znamion czynu stypizowanego w art. 258 § 1 k.k., pomimo że prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku przeciwnego;

4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że oskarżony M. K. w okresie od nieustalonej daty maja 2012 roku do 5 września 2012 r. w R.i w innych miejscowościach brał udział w zorganizowanej grupie kierowanej przez S. M., w skład której wchodził J. M., S. M.i N. M., mającej na celu czerpanie korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inne osoby oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nakłanianie innych osób do uprawiania prostytucji i ułatwianie innym osobom jej uprawiania, a tym samym nie zrealizował znamion czynu stypizowanego w art. 258 § 1 k.k., pomimo że prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku przeciwnego;

5. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że oskarżona J. M. w okresie od nieustalonej daty kwietnia 2010 roku do 30 listopada 2010 r. w R.i w L.brała udział w zorganizowanej grupie kierowanej przez S. M., w skład której wchodził S. M., K. Ż., M. M.i inne nieustalone osoby, mającej na celu czerpanie korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inne osoby oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nakłanianie innych osób do uprawiania prostytucji i ułatwianie innym osobom jej uprawiania, a tym samym nie zrealizowała znamion czynu stypizowanego w art. 258 § 1 k.k., pomimo że prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku przeciwnego;

6. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że oskarżona J. M. w okresie od nieustalonej daty maja 2012 roku do 5 września 2012 r. w R.i w L.brała udział w zorganizowanej grupie kierowanej przez S. M., w skład której wchodził S. M., M. K.i N. M., mającej na celu czerpanie korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez inne osoby oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nakłanianie innych osób do uprawiania prostytucji i ułatwianie innym osobom jej uprawiania, a tym samym nie zrealizowała znamion czynu stypizowanego w art. 258 § 1 k.k., pomimo że prawidłowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku przeciwnego;

7. rażąco niewspółmierność wymierzonych S. M.kar jednostkowych za przypisane mu w punktach 1, 2 i 3 wyroku przestępstwa oraz orzeczonej wobec niego kary łącznej 4 lat pozbawienia wolności, mimo że wynikające ze zgromadzonego materiału dowodowego okoliczności wskazujące na wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu i winy oskarżonego uzasadniają przekonanie, że w przedmiotowej sprawie wymierzone kary jednostkowe oraz kara łączna nie realizuje stawianych przez nią zadań i nie odzwierciedla należycie stopnia społecznej szkodliwości czynów popełnionych przez oskarżonego, a nadto nie uwzględnia w wystarczającej mierze celów kary w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej.

Stawiając powyższe zarzuty, wniósł o:

1. uchylenie wyroku w zakresie dotyczącym oskarżonych S. M., K. Ż., M. K. i J. M. oraz przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji,
2. zmianę punktu 1 i 21 wyroku poprzez przywołanie w kwalifikacji prawnej czynu art. 64 § 1 k.k.

Obrońca oskarżonych S. M. i J. M. zaskarżył wyrok w stosunku do oskarżonego S. M. w części obejmującej rozstrzygnięcia z punktów 1-7, a w stosunku do oskarżonej J. M. w części obejmującej rozstrzygnięcia z punktów 28-30 i 33.

Zaskarżając wyrok w stosunku do oskarżonego S. M., wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a to art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., poprzez oparcie wydanego orzeczenia tylko na części materiału dowodowego, która zdaniem sądu pierwszej instancji potwierdziła oskarżenie, z pominięciem dowodów, które je podważały, co stanowiło skutek przekroczenia granicy swobodnej oceny dowodów, podjęcie tej oceny w sposób dowolny, sprzeczny z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, w sposób uniemożliwiający ustalenie prawdy obiektywnej;
2. dokonanie w wyniku zarzuconej wyżej obrazę przepisów postępowania błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mających wpływ na jego treść i polegających na uznaniu, iż:
  - a. oskarżony S. M. dopuścił się popełnienia czynu stypizowanego w art. 258 § 3 k.k. (punkt 1 zaskarżonego wyroku), gdy tymczasem w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i prawidłowej jego oceny taka konstatacja jest niedopuszczalna,
  - b. oskarżony S. M. w okresie od kwietnia 2010 r. do dnia 30 listopada 2010 r. w R. osiągnął ze świadczonych przez kobiety płatnych usług seksualnych korzyść majątkową w wysokości nie mniejszej niż kwota 118.200 zł i uczynił sobie z tego procederu stałe źródło dochodu, a także ułatwiał innym osobom uprawianie prostytucji w ten sposób, iż zamieszczał w prasie lokalnej oraz internecie anonse o zatrudnieniu kobiet do uprawiania prostytucji (punkt 2 zaskarżonego wyroku), gdy tymczasem w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i prawidłowej jego oceny taka konstatacja jest niedopuszczalna,
  - c. oskarżony S. M. w okresie od maja 2012 r. do dnia 5 września 2012 r. w R. osiągnął ze świadczonych przez kobiety płatnych usług seksualnych korzyść majątkową w wysokości nie mniejszej niż kwota 48.500 zł i uczynił sobie z tego procederu stałe źródło dochodu, a także ułatwiał innym osobom uprawianie prostytucji w ten sposób, iż zamieszczał w prasie lokalnej oraz internecie anonse o zatrudnieniu kobiet do uprawiania prostytucji (punkt 3 zaskarżonego wyroku), gdy tymczasem w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i prawidłowej jego oceny taka konstatacja jest niedopuszczalna,
  - d. oskarżony S. M. wykorzystywał urządzenie do podsłuchu, o którym mowa w punkcie 7 zaskarżonego wyroku, do popełnienia przestępstwa, gdy tymczasem w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i prawidłowej jego oceny taka konstatacja jest niedopuszczalna;
3. obrazę prawa materialnego, a to art. 258 § 3 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji przyjęcie, iż zachowanie oskarżonego S. M. zrealizowało znamiona wskazanego czynu zabronionego, gdy tymczasem sąd pierwszej instancji ustalił, że oskarżony S. M. we wskazanym okresie czasu współdziałał jednocześnie wyłącznie z jedną osobą a także, iż pomiędzy współoskarżonymi istniały jedynie relacje przyjacielskie, jak również podejmowali oni decyzje samodzielnie, bez jakichkolwiek oznak zastraszenia bądź przymusu;

4. rażąco niewspółmierność wymierzonej w punkcie 1 kary w stosunku do stopnia winy oskarżonego S. M., wynikającą z orzeczenia zbyt surowej kary, co jednocześnie powoduje, iż nie spełnia ona swej funkcji w zakresie prewencji szczególnej oraz nie zaspokaja społecznego poczucia sprawiedliwości;
5. rażąco niewspółmierność wymierzonej w punkcie 2 kary w stosunku do stopnia winy oskarżonego S. M., wynikającą z orzeczenia zbyt surowej kary, co jednocześnie powoduje, iż nie spełnia ona swej funkcji w zakresie prewencji szczególnej oraz nie zaspokaja społecznego poczucia sprawiedliwości;
6. rażąco niewspółmierność wymierzonej w punkcie 3 kary w stosunku do stopnia winy oskarżonego S. M., wynikającą z orzeczenia zbyt surowej kary, co jednocześnie powoduje, iż nie spełnia ona swej funkcji w zakresie prewencji szczególnej oraz nie zaspokaja społecznego poczucia sprawiedliwości;
7. błędne ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę orzeczenia, a mające wpływ na jego treść i polegające na zaliczeniu oskarżonemu S. M. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 5 września 2012 r. do dnia 14 lutego 2013 r. (punkt 5 zaskarżonego wyroku), gdy tymczasem przedmiotowy okres jest znacznie dłuższy;
8. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a to art. 630 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji niezasadzenie na rzecz oskarżonego S. M. zwrotu uzasadnionych wydatków, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie obrońcy, w części uniewinniającej wydanego orzeczenia.

Zaskarżając wyrok w stosunku do oskarżonej J. M., wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a to art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez oparcie wydanego orzeczenia tylko na części materiału dowodowego, która zdaniem Sądu pierwszej instancji potwierdziła oskarżenie, z pominięciem dowodów, które je podważały, co stanowiło skutek przekroczenia granicy swobodnej oceny dowodów, podjęcie tej oceny w sposób dowolny, sprzeczny z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego w sposób uniemożliwiający ustalenie prawdy obiektywnej, co w konsekwencji doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mających wpływ na jego treść i polegających na uznaniu, iż oskarżona J. M. dopuściła się popełnienia czynu stypizowanego w art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., gdy tymczasem w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i prawidłowej jego oceny taka konstatacja jest niedopuszczalna;
2. rażąco niewspółmierność wymierzonej kary w stosunku do stopnia winy oskarżonej J. M., wynikającą z orzeczenia zbyt surowej kary, co jednocześnie powoduje, że nie spełnia ona swej funkcji w zakresie prewencji szczególnej oraz nie zaspokaja poczucia sprawiedliwości;
3. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a to art. 399 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji zmianę kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonej J. M. w punkcie XIX aktu oskarżenia bez wcześniejszego uprzedzenia o tym oskarżonej, co istotnie naruszyło przysługujące jej prawo do obrony;
4. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a to art. 630 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji niezasadzenie na rzecz oskarżonej J. M. zwrotu uzasadnionych wydatków, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie obrońcy, w części uniewinniającej wydanego orzeczenia.

Wskazując na powyższe, wniósł o :

1. zmianę zaskarżonego wyroku w stosunku do oskarżonego S. M. poprzez:
  - a. w punkcie 1 poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu,

b. w punktach 2-4 i 6-7 poprzez dostosowanie opisu czynu do rzeczywistego stanu faktycznego sprawy i wymierzenie oskarżonemu kary w dolnej granicy ustawowego zagrożenia, przy ewentualnym zastosowaniu warunkowego zawieszenia jej wykonania, a także niestosowanie środków karnych,

c. w punkcie 5 poprzez prawidłowe wskazanie okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, które zostało zaliczone na poczet wymierzonej oskarżonemu kary łącznej pozbawienia wolności,

2. zmianę zaskarżonego wyroku w stosunku do oskarżonej J. M. poprzez uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu.

Alternatywnie wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Obrońca oskarżonego K. Ż. zaskarżył wyrok w zakresie dotyczącym tego oskarżonego w całości, zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć wpływ na jego treść, a to art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., poprzez wybiórcze potraktowanie materiału dowodowego i oparcie wyroku jedynie na fragmentach zeznań świadków i wyjaśnień M. S., z pominięciem okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego K. Ż., przez co przeprowadzona ocena dowodów jest niepełna i przekracza granice swobodnej oceny dowodów oraz doprowadziła do błędów w ustaleniach faktycznych;

2. obrazę przepisów postępowania, mogącą mieć wpływ na jego treść, a to art. 167 k.p.k. i art. 170 § 1 k.p.k., poprzez oddalenie wniosków dowodowych oskarżonego, w sytuacji gdy ich przeprowadzenie uwiarygodniłoby treść jego wyjaśnień i pozwoliło na przyjęcie, że oskarżony wyjechał z R. w połowie września 2010 r.;

3. obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 63 § 1 k.k. poprzez niezaliczenie na poczet orzeczonej kary okresu rzeczywistego pozbawienia wolności.

Stawiając powyższe zarzuty, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od przypisanego mu czynu w punkcie 20 wyroku, wymierzenie oskarżonemu łagodniejszej kary za czyn opisany w punkcie 21 wyroku, uchylenie kary łącznej wymierzonej w punkcie 22 wyroku, zaliczenie na poczet orzeczonej kary okresu rzeczywistego pozbawienia wolności, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego M. K. zaskarżył wyrok w stosunku do tego oskarżonego w części obejmującej rozstrzygnięcia z punktów 13-17, zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych, który miał istotny wpływ na jego treść, a polegający na ustaleniu, że oskarżony w okresie od maja 2012 r. do 5 września 2012 r. w R. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami ułatwiał innym osobom uprawianie prostytutki, osiągając z tego procederu korzyści majątkowe nieustalonej wysokości, czyniąc sobie z tego procederu stałe źródło dochodu (czyn opisany w punkcie 13 części dyspozytywnej wyroku), podczas gdy z wyjaśnień oskarżonego M. K. i zeznań pozostałych świadków, tj. K. K., B. K., S. Z., które, jak uznał sąd, korespondowały z zeznaniami kobiet, wynika, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego czynu w okresie od lipca 2012 r. do 5 września 2012 r. oraz do przyjęcia korzyści majątkowej wyłącznie od K. K. i S. Z., co w konsekwencji doprowadziło również do wydania rażąco niewspółmiernej kary do wagi popełnionego czynu;

2. błąd w ustaleniach faktycznych, dotyczący czynu opisanego w punkcie 14 części dyspozytywnej wyroku, mający istotny wpływ na treść wydanego w sprawie wyroku, a polegający na tym, iż sąd, wbrew twierdzeniom samej pokrzywdzonej, oskarżonego i innych świadków, tj. S. Z., uznał, że oskarżony M. K. w celu wywarcia wpływu na K. K. celem uniemożliwienia jej złożenia kolejnych zeznań bądź zmiany uprzednio złożonych, stosował wobec wymienionej przemoc psychiczną, podczas gdy z zeznań samej pokrzywdzonej i innych osób wynika, że oskarżony

co prawda wydzwaniał „ponad” przeciętną normę do K. K., lecz nie w celu wywarcia na nią wpływu, a jedynie dla zaspokojenia ciekawości złożonych przez nią zeznań;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 216 § 1 k.k., poprzez przyjęcie, że oskarżony wypełnił znamiona czynu przypisanego we wskazanej normie, podczas gdy strony pozostając w małżeństwie wypowiadały się w sposób podobny do zaistniałej sytuacji już od lat (vide: zeznania A. K.), względnie poprzez brak przyjęcia przez sąd retorsji ze strony samej pokrzywdzonej;

4. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 190 k.k., poprzez uznanie, że oskarżony M. K. swoim zachowaniem dopuścił się czynu zarzucanego w punkcie 16 części dyspozytywnej wyroku;

5. błąd w ustaleniach faktycznych, który miał istotny wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, iż oskarżony M. K. dopuścił się czynu z art. 190 k.k., podczas gdy z zeznań wymienionej wynika, iż „nie pamiętam, czy w okresie od 26 do 28 kwietnia każdego dnia widywałam się z mężem. Kiedy do mnie dzwonił, to mi nie groził, tylko wyzywał”, a nadto pominięciu faktu, że w w/w okresie czasu strony zamieszkiwały oddzielnie;

6. naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie:

a. art. 5 § 2 k.p.k. poprzez niezastosowanie tego przepisu względem oskarżonego M. K. w przypadku oceny zarzucanego mu czynu z art. 245 k.k.,

b. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez „dobrowolną” (winno być: dowolną), a nie swobodną ocenę dowodów i wbrew zasadom prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a w konsekwencji wyciągnięcie sprzecznych ustaleń ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a także brak oceny wszystkich dowodów, tj. z informacji S.P., która przemawiała na korzyść oskarżonego M. K.,

c. art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez brak oceny wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów,

7. z ostrożności procesowej - rażąco niewspółmierność kary orzeczonej w punktach 13, 14, 15 i 16 części dyspozytywnej wyroku, a w konsekwencji wymierzenie niewspółmiernej kary łącznej do wagi popełnionych czynów.

Podnosząc powyższe zarzuty, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

a. zmianę opisu czynu zarzucanego w punkcie 13 części dyspozytywnej wyroku w ten sposób, żeby uznać oskarżonego M. K. za winnego tego, że w okresie od lipca 2012 r. do 5 września 2012 r. w R. dopuścił się zarzucanego czynu poprzez pobieranie korzyści majątkowej wyłącznie od K. K. i S. Z., i w konsekwencji wymierzenie oskarżonemu za ten czyn kary jednego roku pozbawienia wolności, zawieszając jej wykonanie na okres próby lat 2,

b. uniewinnienie oskarżonego od zarzutu popełnienia przypisanych mu czynów w punktach 14, 15, 16,

ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wszystkie wniesione w niniejszej sprawie apelacje zasługiwały na uwzględnienie w zakresie, w jakim kwestionowały ocenę zebranego materiału dowodowego i poczynione w jej wyniku ustalenia faktyczne. To zaś skutkowało potrzebą uchylenia wyroku w zaskarżonej części, jak również - na podstawie art. 435 k.p.k. - w stosunku do niewnoszącej apelacji oskarżonej M. S., i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gliwicach.

W doktrynie i orzecznictwie wskazuje się, iż błąd w ustaleniach faktycznych (error facti) przyjętych za podstawę orzeczenia to błąd, który wynika bądź to z niepełności postępowania dowodowego (tzw. błąd „braku”), bądź też z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów (tzw. błąd „dowolności”). Może on więc być wynikiem niezajomości określonych dowodów lub nieprzestrzegania dyrektyw obowiązujących przy ocenie dowodów (art. 7 k.p.k.), np. błąd logiczny w rozumowaniu, zlekceważenie niektórych dowodów, danie wiary dowodom nieprzekonującym,

bezpodstawne pominięcie określonych twierdzeń dowodowych, oparcie się na faktach w istocie nieudowodnionych. W orzecznictwie trafnie podnosi się, że zarzut ten jest słuszny tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania, nie może on natomiast sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu (por. wyrok SN z dnia 24 marca 1975 r., II KR 355/74, OSNPG 9/1995/84; wyrok SA w Katowicach z dnia 6 września 2012 r. II AKa 329/12, LEX nr 1217695; wyrok SA w Krakowie z dnia 29 października 2010 r., II AKa 162/10, KZS 2011/3/47; wyrok SA w Łodzi z dnia 27 czerwca 2006 r. II AKa 104/06, Prok.i Pr.-wkl. 2007/9/36; uchwała SN z dnia 10 maja 2007 r., SNO 24/07, LEX nr 568916; wyrok SA w Lublinie z dnia 27 kwietnia 2006 r., II AKa 80/06, LEX nr 183575), Niezbędnym jest więc wykazanie konkretnych uchybień w ocenie materiału dowodowego jakich dopuścił się sąd w świetle zasad logicznego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oraz całokształtu ujawnionych w sprawie okoliczności.

Podkreśla się również, iż przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k. wtedy tylko, gdy jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.), stanowi sposób rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.), jest wystarczająco i logicznie, z uwzględnieniem wiedzy i doświadczenia życiowego, umotywowane w uzasadnieniu wyroku, zgodnie z wymogami art. 424 k.p.k. (zob. wyrok SN z dnia 9 listopada 1990 r., WRN 149/90, OSNKW 1991/7-9/41 oraz wyrok SN z dnia 23 lipca 2003 r., V KK 375/02, Prok.i Pr.-wkl. 2004/1/6). O przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów można zatem mówić wtedy, gdy ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego zawiera oczywiste błędy natury faktycznej (np. niedostrzeżenie istotnych dowodów czy okoliczności) bądź logicznej (niezrozumienie implikacji wynikających z treści dowodów - postanowienie SN z dnia 25 lutego 2014 r., IV KK 31/14, LEX nr 1441277).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy, należy zauważyć, iż lektura zarówno części dyspozytywnej, jak i motywacyjnej zaskarżonego wyroku potwierdza zasadność podnoszonych przez skarżących zarzutów naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, która jawi się jako powierzchowna, fragmentaryczna, nierzadko dokonana - wbrew dyspozycji art. 410 k.p.k. - z pominięciem części twierdzeń dowodowych. W konsekwencji poczynione ustalenia faktyczne są w dużej części nieprzekonujące, ogólnikowe, a niekiedy wręcz nie znajdują oparcia w podstawie dowodowej. Skarżący nie ograniczyli się do polemiki z ustaleniami sądu, lecz nierzadko trafnie wskazali, jakich uchybień w świetle zgodności (lub niezgodności) z treścią dowodu, zasad logiki (błędności rozumowania i wnioskowania), czy też sprzeczności z doświadczeniem życiowym dopuścił się sąd orzekający w dokonanej przez siebie ocenie dowodów. Podważając prawidłowość ustaleń co do faktów, podjęli się wykazania, że popełniono błędy przy ich rekonstrukcji w oparciu o przeprowadzone dowody.

Ustosunkowując się w pierwszej kolejności do apelacji obrońców oskarżonych S. M. (w zakresie czynów przypisanych temu oskarżonemu w punktach 1 i 2 zaskarżonego wyroku), J. M. i K. Ż., z uwagi na zbieżność podniesionych przez nich zarzutów i stwierdzonych uchybień, Sąd Apelacyjny odniesie się do nich łącznie.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy przypisał oskarżonemu S. M. zorganizowanie i kierowanie w 2010 r. grupą przestępczą, a oskarżonym K. Ż. i M. S. (uprzednio M.) branie udziału w tej zorganizowanej grupie przestępczej. Nadto przypisał wymienionym oskarżonym popełnienie przestępstw w ramach grupy przestępczej - S. M. czynu z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 65 § 1 k.k., K. Ż. - czynu z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., a oskarżonej M. S. - czynu z art. 204 § 2 k.k. Z kolei J. M. przypisał udzielenie pomocnictwa S. M. do popełnienia przestępstwa z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., to jest popełnienie czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

Już sama lektura części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku wskazuje na błędność ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd I instancji w zakresie przypisanych oskarżonym czynów z art. 258 k.k., na co trafnie wskazali obrońcy oskarżonych S. M. i K. Ż..

Oskarżonemu S. M. przypisano zorganizowanie i kierowanie grupą przestępczą, w skład której wchodził nadto K. Ż. i M. S., „w okresie od kwietnia 2010 r. do 30 listopada 2010 r. w R.” (punkt 1 wyroku). Tymczasem oskarżonym K. Ż. i M. S. przypisano branie udziału w tejże grupie przestępczej „w okresie od maja 2010 r. do 30 listopada 2010 r. w R. i innych miejscowościach” (odpowiednio punkty 20 i 23 wyroku). Z takiego opisu przypisanych oskarżonym czynów wynika, że Sąd Okręgowy przyjął, że oskarżony S. M. przez jeden miesiąc (kwiecień 2010 r.) tworzył jednoosobową grupę przestępczą, co z oczywistych względów jest niemożliwe. Godzi się zauważyć, iż w akcie oskarżenia jako datę początkową funkcjonowania grupy przestępczej wskazano kwiecień 2010 r., tyle że jednocześnie przyjęto, iż w jej skład wchodziły oprócz K. Ż., J. M. i M. M. także inne nieustalone osoby. Modyfikując opisy czynów, Sąd Okręgowy skład osobowy grupy ograniczył do trzech osób - S. M., M. S. i K. Ż., pomijając „nieustalone osoby”. Pozostawiając wszakże w opisie czynu przypisanego oskarżonemu S. M. kwiecień 2010 r. jako datę początkową popełnienia czynu, dokonał ustalenia sprzecznego z istotą przestępstwa z art. 258 k.k. Rodzi się też pytanie, na które odpowiedzi nie przynosi lektura uzasadnienia wyroku, w jakich innych poza R. miejscowościach działali oskarżeni K. Ż. i M. S., zwłaszcza że w opisie przypisanych im czynów z art. 204 § 2 k.k. jako miejsce ich popełnienia wskazano wyłącznie R..

Powyższe uchybienia wyroku, na pozór wydające się omyłkami podlegającymi korekcie w instancji odwoławczej, mają jednak znacznie poważniejszy wymiar, jeśli omawianą kwestię skonfrontuje się z materiałem dowodowym.

Sąd I instancji nie wskazał, na jakich dowodach oparł się, przyjmując, że oskarżona M. S. brała udział w zorganizowanej grupie przestępczej od maja 2010 r. Znamienne, że w akcie oskarżenia oskarżonej tej zarzucono udział w tej grupie począwszy od „nieustalonej daty sierpnia 2010 r.”. Tak istotna zmiana daty początkowej popełnienia przestępstwa tym bardziej wymagała wyjaśnienia ze strony Sądu Okręgowego. Tymczasem analiza zebranego materiału dowodowego wprawdzie nie pozwala na precyzyjne określenie daty, od której M. S. rozpoczęła współpracę z S. M., lecz żaden dowód nie wskazuje, by nastąpiło to przed lipcem 2010 r. Dodatkowo na początku tej współpracy M. S. trudniła się wyłącznie nierządem i dopiero po pewnym czasie podjęła się wykonywania także innych zadań, niezwiązanych już tylko z własną prostytucją. Co jednak jeszcze ważniejsze, zmianę swej roli oskarżona wiązała w swych wyjaśnieniach z odsunięciem K. Ż. i powierzeniem jej w jego „zastępstwie” części jego obowiązków. Z tymi twierdzeniami korespondują wyjaśnienia oskarżonego K. Ż., który stwierdził, iż w połowie września 2010 r. wyjechał z R., kończąc współpracę z S. M.. Dodatkowo podkreślił, iż do R. przyjechał dopiero w czerwcu 2010 r., nie zaś w maju 2010 r., do czego również Sąd Okręgowy się nie ustosunkował. Oddalił natomiast wniosek dowodowy oskarżonego zmierzający do potwierdzenia jego wyjaśnień w tym zakresie, co stało się przedmiotem zarzutu apelacji jego obrońcy. Podkreślić należy, że uzasadniając oddalenie wniosku dowodowego, sąd a quo ograniczył się do przytoczenia fragmentu przepisu art. 170 § 1 k.p.k. Takie postąpienie nie odpowiada prawidłowo rozumianemu nakazowi uzasadnienia postanowienia i uniemożliwia sądowi odwoławczemu dokonanie kontroli prawidłowości rozstrzygnięcia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 1977 r., V KR 84/77. OSNKW 1978/1/11; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2005 r., II KK 48/05, LEX nr 152485; Z. Doda, A. Gaberle, Dowody w procesie karnym, Warszawa 1995, s. 26-27).

W świetle opisanego wyżej materiału dowodowego należało oczekiwać od Sądu Okręgowego precyzyjnego wskazania, na jakich dowodach oparł się, przyjmując okresy działalności przestępczej poszczególnych oskarżonych, pogłębienia materiału dowodowego przez wyjaśnienie pojawiających się w nim niejasności (w szczególności odnośnie do roli oskarżonego K. Ż. począwszy od września 2010 r.), ustosunkowania się do wyjaśnień oskarżonych przywołujących istotne w tej mierze okoliczności. Żadnego z tych oczekiwań Sąd ten jednak nie spełnił.

Jest zupełnie niezrozumiałe poniechanie przez sąd I instancji zweryfikowania wyjaśnień oskarżonych i poczynienia w oparciu o dogłębną analizę zebranego materiału dowodowego jasnych i klarownych ustaleń - od kiedy K. Ż. i M. S. rozpoczęli współpracę z S. M., od kiedy M. S. podjęła się wykonywania innych poza prostytuowaniem się czynności, czy, a jeżeli tak, to od kiedy K. Ż. zaprzestał współpracy z S. M. i wreszcie czy M. S. przejęła w jego „zastępstwie” część wykonywanych dotychczas przez niego zadań. Wszakże waga tych ustaleń dla niniejszej sprawy jest pierwszorzędna.

Jak wspomniano, materiał dowodowy nie jest w żadnej z tych kwestii jednoznaczny. Przesłuchiwane osoby podają różne daty (należy tu uwzględnić fakt, że pierwsze przesłuchania odbyły się po upływie znacznego czasu od zdarzenia) i różnie, często w sposób sprzeczny przedstawiają pewne okoliczności. W szczególności niejednoznacznie rysuje się

rola oskarżonego K. Ż. od mniej więcej połowy września 2010 r. Oprócz przytoczonych wyżej wyjaśnień K. Ż. i M. S. warto odwołać się do zeznań świadka J. Z., która z jednej strony stwierdziła, że K. Ż. „nie pracował” już wówczas dla S. M., z drugiej zaś wspomniała o wizytach u niego, pomocy przy przeprowadzce z jednego mieszkania do drugiego (k. 470 i nast.). Inni świadkowie w większości w ogóle nie byli na te okoliczności przesłuchani. Sąd Okręgowy nie dążył do ustalenia, czy we wrześniu 2010 r. współpraca K. Ż. z S. M. została zakończona czy też zawieszona, czy K. Ż. wciąż pozostawał „do dyspozycji” S. M. i wykonywał jakies, choćby pomocnicze czynności. Ta ostatnia uwaga ma znaczenie o tyle, że dyspozycję typu czynu zabronionego z art. 258 § 1 k.k. wypełnia także bierne pozostawanie w grupie z gotowością do spełniania w jej ramach czynności lub wykonywanie tylko czynności pomocniczych (zob. wyrok SA w Katowicach z dnia 27 września 2001 r., II AKa 150/01, KZS 2002/3/42).

Ponieważ powyższe kwestie w ogóle nie pozostawały w polu widzenia sądu I instancji, który zaniechał ich wyjaśnienia, zaskarżony wyrok w omawianej części nie mógł się ostać.

Wskazane uchybienia dotyczą nie tylko przestępstw z art. 258 k.k., lecz także przypisanych oskarżonym S. M., K. Ż. i M. S. czynów z art. 204 § 2 k.k. (odpowiednio punkty 2, 21, 24 wyroku) oraz przypisanego oskarżonej J. M. czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. art. 65 § 1 k.k. (punkt 28 wyroku), dlatego również w tej części zaskarżony wyrok należało uchylić.

S. M., K. Ż. i M. S. przypisano popełnienie przestępstw z art. 204 § 2 k.k. „w ramach grupy przestępczej”, a przecież jej ustalenie jawi się jako co najmniej przedwczesne. Uwagi dotyczące ustalenia czasu popełnienia przestępstw z art. 258 k.k., w tej samej mierze dotyczą czasu popełnienia przestępstw z art. 204 § 2 k.k. W wypadku oskarżonej J. M. należy natomiast zauważyć, iż przypisano jej udzielenie pomocnictwa S. M. do popełnienia przestępstwa z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. art. 65 § 1 k.k., „przypisanego mu w punkcie 2” wyroku, a zatem potrzeba uchylenia rozstrzygnięcia z punktu 2 implikuje potrzebę wydania takiego samego rozstrzygnięcia wobec oskarżonej J. M. w zakresie rozstrzygnięcia z punktu 28.

Potrzeba uchylenia wyroku w stosunku do tej oskarżonej wiązała się także z trafnością argumentacji obrońcy oskarżonej w części, w jakiej zarzucił pobieżną i nie dość wnikliwą ocenę zebranego materiału dowodowego, w szczególności zeznań świadka B. T. i K. W., aczkolwiek argumentacja skarżącego wymaga poszerzenia. Przydając walor wiarygodności zeznaniom B. T., Sąd Okręgowy skupił się właściwie na jednym elemencie, a mianowicie złożeniu ich przed doręczeniem oskarżonej J. M. aktu oskarżenia, co, w ocenie sądu I instancji, przesądza o ich prawdziwości. Sąd meriti nie uwzględnił jednak, jakie informacje świadek mogła posiadać z innych pism procesowych (przykładowo - postanowienia o tymczasowym aresztowaniu) oraz nie wytłumaczył, skąd w zeznaniach świadka pojawiły się informacje nie tylko zbieżne z treścią zarzutów i ustaleniami sądu, ale też pozostające z nimi w jawnej sprzeczności. Teza, jakoby dotyczyły one innego okresu działalności oskarżonego, jest tylko domniemaniem, nieopartym ani ustaleniami dokonanyymi w innym postępowaniu karnym, z którymi sąd orzekający w niniejszej sprawie się nie zapoznał, ani zeznaniami świadka B. T., przesłuchanej w niniejszej sprawie nie dość szczegółowo, by taką tezę uzasadnić. Podobnie ocena zeznań świadka K. W. razi arbitralnością, skoro sprowadza się tylko do stwierdzenia ich nieprzydatności dla sprawy, podczas gdy w części przeczą one zeznaniom świadka B. T..

U podstaw uchylenia wyroku wobec oskarżonej J. M. nie legło natomiast podniesione w apelacji jej obrońcy naruszenie normy z art. 399 § 1 k.p.k. Rację oczywiście ma skarżący, że sąd nie dopełnił obowiązku uprzedzenia obecnych na rozprawie stron o możliwości zakwalifikowania czynu według innego przepisu, dopuszczając się obrazy wskazanego przepisu prawa procesowego. Brak jest jednak podstaw do uznania, że uchybienie to mogło mieć wpływ na treść orzeczenia. Wprawdzie przepis art. 399 § 1 k.p.k. nakazuje uprzedzanie stron o możliwej zmianie kwalifikacji prawnej zawsze, gdy tylko taka możliwość się pojawia i bez względu na to, czy ma to znaczenie dla obrony oskarżonego (zob. wyrok SN z dnia 14 marca 2008 r., IV KK 436/07, LEX nr 406945), to przecież obraza tego przepisu, podobnie jak każdego innego przepisu postępowania, może być podstawą odwoławczą tylko wtedy, gdy mogła mieć wpływ na treść wyroku (art. 438 pkt 2 k.p.k.). W niniejszej sprawie oskarżonej zarzucono popełnienie przestępstwa z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 2 k.k. Sąd przyjął natomiast kwalifikację z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 204 § 2 k.k. i art. 65 § 1 k.k. na skutek - co wypada podkreślić - redukcji objętych opisem czynu zarzucanego zachowań.

Zmiana zatem oceny prawnej czynu oskarżonej ani nie została dokonana na jej niekorzyść, ani nie rzutowała na sposób prowadzenia obrony, o czym dodatkowo przekonuje fakt, że skarżący nie wskazał w apelacji żadnej okoliczności, której nie wykorzystał w postępowaniu rozpoznawczym wobec nieuprzedzenia o możliwej zmianie kwalifikacji prawnej.

Uwzględniając apelacje obrońców oskarżonych S. M., J. M. i K. Ż. we wskazanym wyżej zakresie, należało zatem uchylić rozstrzygnięcia w zakresie przypisanych oskarżonym czynów w punktach 1, 2, 20, 21 i 28 i sprawę przekazać sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Nadto, uznając że te same powody przemawiają za uchyleniem wyroku wobec niewnoszącej apelacji oskarżonej M. S., należało na podstawie art. 435 k.p.k. uchylić wyrok także w stosunku do tej oskarżonej w całości, a zatem w zakresie czynów przypisanych jej w punktach 23 i 24. Uchylenia powstałe przy ustalaniu istnienia grupy przestępczej, składu osobowego i okresu działania w tej samej mierze dotyczą wszystkich wymienionych oskarżonych, w tym M. S..

Ustosunkowując się w drugiej kolejności do apelacji prokuratora, należy uznać za trafne podniesione w punktach 2-6 zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych, skutkujące uniewinnieniem oskarżonych S. M., J. M., N. M. i M. K. od stawianych im zarzutów z art. 258 k.k.

U podstaw uniewinnienia oskarżonej J. M. od czynów opisanych w punktach XVIII i XX części wstępnej wyroku, podobnie jak przypisania jej czynu opisanego w punkcie 28 części dyspozytywnej wyroku, legła ocena zeznań złożonych przez świadków B. T. i K. W.. Rzecz jednak w tym, że - jak wyżej wskazano i nie ma potrzeby powtarzania tych uwag - ocena tych dowodów jest dalece niewystarczająca i ogólnikowa, pomijająca szereg istotnych okoliczności, pobieżna jest też analiza należącego do oskarżonej rachunku bankowego, na który spływały kwoty uzyskiwane z prostytucji. Sąd nie wyjaśnił, dlaczego uznał, iż oskarżona nie miała wiedzy o istnieniu grup przestępczych, skoro z uznanych za wiarygodne zeznań B. T. wynika, że „była świetnie zorientowana” w działalności przestępczej syna, a z pochodzących z niej nielegalnych dochodów utrzymywała się ona i cała rodzina, znała też niektóre współpracujące z nim osoby. Nie podjął też próby wyjaśnienia, dlaczego właściwie oskarżona upoważniła syna do korzystania z konta.

Uniewinnienie natomiast oskarżonych S. M., M. K. i N. M. - jak wywiedziono w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku - spowodowane było uznaniem, że tej ostatniej oskarżonej nie można przypisać brania udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, jako że nie identyfikowała się z celami grupy. Takie zaś uznanie - wobec jednoczesnego uniewinnienia oskarżonej J. M. - dekompletowało grupę i skutkowało w konsekwencji uniewinnieniem oskarżonych S. M. i M. K..

Argumenty, jakie miały przemawiać w ocenie Sądu Okręgowego przeciwko uznaniu N. M. za członka grupy przestępczej, sprowadzają się do wskazania, że oskarżona nie postawiła sobie za cel czerpanie korzyści z cudzego nierządu (a jej celem było jedynie czerpanie korzyści ze świadczonych przez nią samą usług seksualnych), nie podejmowała wobec innych kobiet działań wymuszających przyjmowanie większej ilości klientów, by w ten sposób S. M. lub M. K. osiągnęli z sutenerstwa większą korzyść. Wprawdzie nakłoniła K. K. do uprawiania prostytucji, lecz uczyniła to po to, by pomóc koleżance, a nie po to, by zwiększyć korzyści majątkowe współoskarżonych. Wreszcie nie sprawowała nadzoru nad innymi prostytutkami, gdyż ten sprawował S. M. poprzez założony w lokalu podsłuch.

Zgodzić się należy z prokuratorem, że argumentacja ta nie przekonuje, nie znajduje bowiem oparcia w zebranych materiale dowodowym. Sąd nie wskazał, na jakiej podstawie ustalił, iż wyłączną intencją nakłonienia przez oskarżoną K. K. była chęć udzielenia pomocy znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej koleżance. Wprawdzie powołał się ogólnikowo na wyjaśnienia oskarżonej i świadka K. K., lecz nie przywołał żadnych innych wypowiedzi, które taką tezę by potwierdzały. Słusznie wskazał skarżący prokurator, że fakt istnienia w mieszkaniu podsłuchu nie jest równoznaczny z tym, że oskarżona nie sprawowała nadzoru nad innymi prostytutkami, zwłaszcza że podsłuch został założony wcześniej i po jej przybyciu do mieszkania mógł okazać się zbędny. Sąd nie wskazał także, na czym oparł swe ustalenie, że oskarżona nie identyfikowała się z celami grupy. W wyjaśnieniach oskarżonej próżno doszukać się słów potwierdzających takie twierdzenie. To, że oskarżona nie czerpała korzyści majątkowej z cudzego nierządu, jest jeszcze niewystarczające do uznania, że nie identyfikowała się z celami osób tę korzyść czerpiących, a twierdząc przeciwnie,

sąd popadł w sprzeczność - oskarżona M. S. także nie czerpała korzyści majątkowej z cudzego nierządu, co jednak nie przeszkodziło uznaniu jej za winną przestępstwa z art. 258 § 1 k.k.

Ustalenia Sądu Okręgowego budzą zastrzeżenia nie tylko dlatego, że nie znajdują oparcia w ujawnionym w toku rozprawy materiale dowodowym, ale też z tego względu, że zostały oparte na materiale dowodowym niepełnym, a to z uwagi na nieujawnienie na rozprawie z obrazą art. 410 k.p.k. istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy złożonych w toku śledztwa wyjaśnień oskarżonej N. M. i świadka K. K..

W złożonych wówczas wyjaśnieniach oskarżona N. M. przyznała, że do jej „obowiązków” należało robienie prostytutkom zdjęć i zakładanie profilu na portalu www.roxa.pl, pilnowanie innych kobiet, by nie piły alkoholu i odnotowywały w zeszycie ilość przyjętych klientów, informowanie S. M. przez wysyłanie sms-ów o ilości przyjętych w danym dniu w mieszkaniu klientów, piecza nad mieszkaniem, poszukiwanie innych dziewczyn do pracy w lokalu. Przyznała, że istniała grupa, w której był podział obowiązków - S. M. był szefem, M. K. wykonywał obowiązki „techniczne” (rozliczał prostytutki i je ochraniał), a ona sprawowała nadzór nad mieszkaniem, dlatego nazywano ją „panią kierownik”. Opisała również, że nakłoniła K. K. do uprawiania prostytucji pod presją S. M., a wręcz na jego polecenie. Z wyjaśnieniami tymi korespondują złożone w toku śledztwa zeznania świadka K. K., która stwierdziła, że N. M. „pilnowała” kobiet pracujących w mieszkaniu, sprawdzając, czy rzetelnie wpisują klientów i się rozliczają, informowała S. M. o ich wyjazdach, przyjmowała nowe dziewczyny, informując o zasadach pracy, robiąc zdjęcie i zakładając profil w internecie, „zarządzała mieszkaniem” i pośredniczyła między prostytutkami a S. M..

W świetle przytoczonych depozycji ustalenia sądu meriti jawią się jako oderwane od realiów sprawy. W tej sytuacji uniewinnienie oskarżonych J. M., N. M., S. M. i M. K. od popełnienia czynów z art. 258 k.k. należało uznać za przedczesne i w konsekwencji uchylić zaskarżony wyrok także w tym zakresie.

Ustosunkowując się do apelacji obrońców oskarżonych S. M. (w części odnoszącej się do czynu przypisanego w punkcie 3 wyroku) i M. K. (w części odnoszącej się do czynu przypisanego w punkcie 13 wyroku), należy zgodzić się ze skarżącymi, iż Sąd Okręgowy w sposób pobieżny dokonał oceny materiału dowodowego, a w konsekwencji poczynione ustalenia faktyczne mogą budzić zastrzeżenia.

Wskazać w tym miejscu należy, że obaj oskarżeni odnieśli się do stawianych zarzutów, przedstawiając szereg istotnych okoliczności. Oskarżony M. K. wskazał w swoich wyjaśnieniach na dwa etapy swojej działalności - początkowy, gdy ochraniał prostytutki, nie czerpiąc z ich nierządu korzyści majątkowej, oraz drugi etap, gdy czerpał korzyść majątkową z nierządu K. K. i S. Z., podając szereg szczegółów swojej współpracy z S. M., jej rozwój i sposób rozliczeń. Oskarżony S. M. zakwestionował zaś okresy, w jakich nierządem trudniły się poszczególne prostytutki i wysokość uzyskanych z nierządu każdej z nich korzyści majątkowych, podając kwoty uzyskane od poszczególnych kobiet.

Ustosunkowując się do tych wyjaśnień, Sąd Okręgowy stwierdził, iż co do zasady dał im wiarę, lecz faktyczną rolę oskarżonych ustalił w oparciu o inne dowody, które kolejno streścił, po czym dokonał ich stosunkowo ogólnikowej rekapitulacji.

Taka ocena dowodów musi budzić zastrzeżenia. Nie sposób odmówić racji obu obrońcom, gdy podnoszą, że trudno stwierdzić, w jakim zakresie sąd dał wiary wyjaśnieniom oskarżonych. Sąd w ogóle nie odniósł się do wyjaśnień oskarżonego M. K. w tej części, w jakiej wskazywał na rozwój swej współpracy z S. M., prowadzący ostatecznie do zmiany jego statusu. Nie odniósł się do kwestii rozliczeń pomiędzy oskarżonymi, mimo wyjaśnień oskarżonego M. K., że od pewnego momentu nastąpił podział prostitutek, z których czerpali osobno korzyść. Nie odniósł się wreszcie do okresów, w jakich według oskarżonego S. M. poszczególne prostytutki trudniły się nierządem. Podał wprawdzie, że wysokość korzyści uzyskanych od poszczególnych prostitutek oparł na ich zeznaniach, gdyż oskarżony S. M. zakwestionował je w sposób „mało konkretny” i nieprzekonujący, skoro nie czynił żadnych zapisków i tego nie kontrolował, lecz jest to o tyle niekonsekwentne, że przesłuchane kobiety także podawały kwoty przybliżone, również nie opierając się na notatkach i zapiskach.

Wobec nieodniesienia się w należyty sposób do wyjaśnień oskarżonych oraz zbiorczej oceny zeznań świadków, nie sposób ocenić trafności poczynionych przez sąd, a kwestionowanych przez skarżących ustaleń faktycznych i tego też względu ich apelacje należało uznać za zasadne.

Jako w większości trafne należało ocenić także podniesione w apelacji obrońcy oskarżonego M. K. zarzuty skierowanych przeciwko rozstrzygnięciom zawartym w punktach 14, 15 i 16 zaskarżonego wyroku.

Odnosnie do rozstrzygnięcia z punktu 14 skarżący zakwestionował ustalenie przez sąd meriti celu, w jakim oskarżony tak często dzwonił do K. K.. Przyznał, iż oskarżony co prawda „wydzwaniał” do świadka ponad przeciętną normę, lecz zakwestionował przyjęcie, by czynił to w celu wywarcia na nią wpływu, a jedynie dla zaspokojenia ciekawości co do złożonych przez nią zeznań. Na poparcie swego twierdzenia przywołał zeznania samej K. K., która przyznała, że radziła się oskarżonego, jak ma postąpić, zaprzeczyła natomiast, by namawiał ją do zmiany zeznań.

Zgodzić się należy z autorem apelacji, że Sąd Okręgowy do przytoczonych przez niego fragmentów zeznań świadka w ogóle się nie odniósł. Nie ujawnił również z naruszeniem art. 410 k.p.k. złożonych w toku postępowania przygotowawczego wyjaśnień oskarżonego M. K., w których szeroko odniósł się on do zarzutu z art. 245 k.k. (k. 1368). Nie uwzględnił zatem całego istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy materiału dowodowego, co czyni ustalenia odnośnie do strony podmiotowej czynu przedwczesnymi.

Sąd Apelacyjny dostrzegł ponadto, że sąd a quo nie uzasadnił także podstawy prawnej skazania oskarżonego za czyn z art. 245 k.k., nie wyjaśniając, na jakich przesłankach oparł się, przyjmując, że przemoc, o jakiej mowa w omawianym przepisie, może mieć charakter nie tylko fizyczny, ale też psychiczny.

W tym miejscu warto odwołać się do dorobku doktryny i orzecznictwa, które wskazuje, iż przemocą jest „siła przeważająca czyjąś siłę, fizyczna przewaga wykorzystywana do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś, narzucenie bezprawnie władzy, czyny bezprawne, dokonane z użyciem fizycznego przymusu, gwałt” (por. T. Bigoszewski, Przemoc jako znamię strony przedmiotowej, CzPKiNP 1997, nr 2, s. 19 i n.). Użycie przemocy to zastosowanie siły, fizycznej przewagi, przejawiającej się w wykorzystaniu przymusu. Słownikowe ujęcie przemocy traktuje ten termin jako synonim gwałtu. Na synonimiczność omawianych terminów wskazuje także Sąd Najwyższy (uchwała składu 7 sędziów z dnia 17 grudnia 2008 r., I KZP 27/08, OSNKW 2009/1/1). Innymi słowy, przemocą jest także zastosowanie siły fizycznej i fizycznego przymusu, które fizycznie obezwładnia osobę, albo też doprowadza do podjęcia przez nią decyzji woli zgodnej z zamierzeniami sprawcy - nieprzeciwstawiania się czynnościom podejmowanym przez sprawcę lub zaniechania oporu [zob. T. Razowski (w:) J. Giezek (red.), Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz, LEX 2014]. Podkreśla się również, że użycie przemocy powinno się wyrażać co najmniej w naruszeniu nietykalności cielesnej osoby [por. O. Górniok (w:) System Prawa Karnego, t. 4, cz. 2, O przestępstwach w szczególności, red. I. Andrejew, L. Kubicki, J. Waszczyński, Ossolineum 1989, s. 427].

Jako częściowo trafny należało uznać zarzut skierowany przeciwko rozstrzygnięciu z punktu 15, a mianowicie w części, w jakiej skarżący zarzucił nieustosunkowanie się do kwestii retorsji. Należy tu przypomnieć, iż oskarżony, przyznając się do popełnienia tego przestępstwa, stwierdził, iż żona także go wyzwała. Mimo takich wyjaśnień sąd meriti nie dokonał ustalenia, czy rzeczywiście oskarżony został przez pokrzywdzoną znieważony, a jeżeli tak, to czy ma tu zastosowanie przepis art. 216 § 3 k.k., ograniczając się do stwierdzenia, że nie uznał, „by zniewagi, których dopuścił się oskarżony, zostały wywołane wyzywającym zachowaniem pokrzywdzonej lub przez nią w istotny sposób sprowokowane”. Nie wyjaśnił jednak, dlaczego stanął na takim stanowisku. Nie jest też jasne, czy przyjął, że oskarżony nie został sprowokowany, czy też uznał, że prowokacja miała miejsce, ale nie miała istotnego znaczenia. Zarazem w ogóle nie odniósł się do kwestii retorsji, chociaż to do niej wprost odwołał się oskarżony.

Odnosząc się do zarzutów skierowanych przeciwko rozstrzygnięciu z punktu 16 wyroku, należy zauważyć, że zarzut obrazy przepisu prawa materialnego jest oczywiście bezzasadny, skoro skarżący kwestionuje ustalenia faktyczne, a nie subsumcję prawną czynu. Obraza prawa materialnego może być przyczyną odwoławczą jedynie wtedy, gdy ma ona charakter samoistny, ponieważ naruszenie prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu

(niezastosowaniu) w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych (zob. wyrok SN z dnia 23 lipca 1974 r., V KR 212/74, OSNKW 1974/12/233; wyrok SN z dnia 21 czerwca 1978 r., I KR 124/78, OSNPG 1979/3/51; wyrok SN z dnia 9 października 1980 r., Rw 342/80, OSNPG 1981/8-9/103; wyrok SN z dnia 12 października 1983 r., V KRN 213/83, OSNPG 1984/4/34). Zauważyć zresztą należy, że skarżący w uzasadnieniu apelacji w ogóle się do tego zarzutu nie odniósł i go nie uzasadnił.

Zarzut natomiast błędu w ustaleniach faktycznych zasługiwał na uwzględnienie. Zwrócić należy uwagę na niezgodność opisu czyny przypisanego oskarżonemu z ustaleniami sądu przedstawionymi w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Oskarżonemu przypisano popełnienie przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., polegającego na tym, że w okresie od 27 kwietnia 2013 r. do 28 kwietnia 2013 r. wielokrotnie groził pokrzywdzonej pozbawieniem życia. Tymczasem w uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy w ogóle nie ustosunkował się do przypisanego oskarżonemu zachowania w dniu 27 kwietnia 2013 r. Mowa jest w nim tylko o groźbach wypowiedzianych w dniu 28 kwietnia 2013 r., na co trafnie zwrócił uwagę skarżący, przy czym groźby miały być przez oskarżonego wypowiedziane dwukrotnie, a określenie „wielokrotnie” sugeruje większą ich ilość. Tym samym wystąpiła istotna rozbieżność pomiędzy częścią dyspozytywną i częścią motywacyjną zaskarżonego wyroku.

Z powyższych przyczyn także w tym zakresie zaskarżony wyrok nie mógł się ostać.

Reasumując, Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok w opisanej wyżej części i sprawę oskarżonego M. o czyny opisane w punktach I, II, III, IV, N. M.o czyn opisany w punkcie VI, M. K.o czyny opisane w punktach VIII, IX, X, XI, XII, K. Ż.o czyny opisane w punktach XIV, XV, M. S.o czyny opisane w punktach XVI, XVII oraz J. M.o czyny opisane w punktach XVIII, XIX, XX przekazał Sądowi Okręgowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania.

W tej sytuacji ustosunkowanie się do pozostałych zarzutów (obrazy art. 64 § 1 k.k., obrazy art. 258 § 3 k.k., rażącej niewspółmierności kar, błędu w ustaleniach faktycznych przy zaliczaniu okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet kary, obrazy art. 63 § 1 k.k., obrazy art. 630 k.p.k.) byłoby przedwczesne lub bezprzedmiotowe dla dalszego toku postępowania.

Warto jednak poświęcić kilka uwag podniesionym w apelacjach obrońców oskarżonych K. Ż.i S. M.zarzutom dotyczącym niezaliczenia (w przypadku pierwszego oskarżonego) lub niepełnego zaliczenia (w przypadku drugiego oskarżonego) okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet orzeczonych kar pozbawienia wolności. Obaj skarżący nie uzasadnili bliżej swego stanowiska, ograniczając się do wskazania okresów, w jakich oskarżeni byli tymczasowo aresztowani w niniejszej sprawie. Nie jest zatem jasne, czy skarżący nie uwzględnili faktów wynikających z akt sprawy, czy też prezentują odmienną od powszechnie prezentowanej w orzecznictwie interpretacji normy z art. 63 § 1 k.k.

Nieuwzględnione przez skarżących okoliczności sprowadzają się w przypadku oskarżonego K. Ż.do tego, że w okresie jego tymczasowego aresztowania (od 17 grudnia 2012 r. do 28 czerwca 2013 r.) wprowadzono mu do wykonania karę pozbawienia wolności w okresie od 17 lipca 2012 r. do 21 października 2014 r. (k. 555), a w wypadku oskarżonego S. M.w okresie jego tymczasowego aresztowania (od 5 września 2012 r.) wprowadzono do wykonania karę pozbawienia wolności w okresie od 14 lutego 2013 r. do 8 czerwca 2013 r. (k. 961). Brak zatem było podstaw do zaliczenia oskarżonemu K. Ż.na poczet kary pozbawienia wolności okresu jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, skoro w całym okresie stosowania tymczasowego aresztowania odbywał karę pozbawienia wolności. Z kolei w wypadku oskarżonego S. M.zaliczeniu podlegał jedynie okres od 5 września 2012 r. do 14 lutego 2013 r.

W tym miejscu należy podkreślić, iż w przypadku stosowania określonego środka związanego z pozbawieniem wolności (np. tymczasowego aresztowania), do okresu faktycznego pozbawienia wolności wlicza się wyłącznie czas efektywnego stosowania tego środka, pomijając okres, w którym sprawca obywał równoległe karę pozbawienia wolności orzeczoną w innej sprawie (zob. wyrok SN z 13 stycznia 2003 r., IV KK 425/02, LEX nr 77428). Niczego w tym względzie nie zmienia treść art. 263 § 3a w brzmieniu obowiązującym od dnia 19 lutego 2009 r. Przepis ten dotyczy jedynie obliczania okresu tymczasowo aresztowania w wypadku zbiegu tego środka zapobiegawczego z wykonywaną karą pozbawienia wolności orzeczoną w innej sprawie i nie ma zastosowania przy obliczaniu okresu

rzeczywistego pozbawienia wolności podlegającego zaliczeniu na poczet kary. Odmienne stanowisko prowadziłoby do niczym nieuzasadnionego i nieracjonalnego zaliczania tego samego okresu pozbawienia wolności na poczet dwóch kar (zob. postanowienie SA w Katowicach z dnia 7 sierpnia 2013 r., II AKz 422/13, LEX nr 1378226, Prok. i Pr.-wkł. 2014/2/33, KZS 2013/10/102; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 31 stycznia 2012 r., II AKa 404/11, LEX nr 1120043).

Powyższe nie oznacza, że wszystkie zawarte w zaskarżonym wyroku rozstrzygnięcia oparte na treści art. 63 § 1 k.k. są prawidłowe. W szczególności należy zwrócić uwagę na zaliczenie oskarżonemu M. K. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności okresu od dnia 14 września 2012 r. do dnia 24 stycznia 2014 r. (pkt 18), podczas gdy stosowane od dnia 14 września 2012 r. wobec tego oskarżonego tymczasowe aresztowanie zostało uchylone w dniu 24 kwietnia 2013 r., a następnie ponownie zastosowane w dniu 29 kwietnia 2013 r. Fakt ten umknął uwadze sądu I instancji, co tym bardziej zdumiewa, że przecież przypisał oskarżonemu popełnienie przestępstw na szkodę A. K. w okresie od 26 do 28 kwietnia 2013 r., kiedy to przebywał na wolności.

Nie znajduje też uzasadnienia zaliczanie temu samemu oskarżonemu okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet nie tylko kary grzywny, ale też na poczet kary pozbawienia wolności orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (pkt 11 i 30). Zachowuje przecież aktualność utrwalona w orzecznictwie zasada, iż rzeczywiste pozbawienie wolności podlega zaliczeniu na poczet efektywnie wykonywanej kary. W wypadku wymierzenia kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz grzywny, zaliczeniu podlega rzeczywiste pozbawienie wolności w sprawie na poczet grzywny, gdyż tylko grzywna efektywnie jest wykonywana - bez względu na to, czy została orzeczona na podstawie art. 33 § 2 czy art. 71 § 1. Należy dodać, że w wypadku gdy rzeczywiste pozbawienie wolności zostało zaliczone na poczet grzywny, a nastąpiło zarządzenie wykonania zawieszony kary pozbawienia wolności, należy je zaliczyć na poczet tej kary (uchwała SN z dnia 20 października 1994 r., I KZP 25/94, OSNKW 1994/11-12/67). W wypadku zatem wymierzenia kary grzywny obok kary pozbawienia wolności orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie należy zaliczyć jedynie na poczet kary grzywny jako kary efektywnie wykonywanej.

Warto poczynić jeszcze kilka uwag odnośnie do niepodniesionych w apelacjach, a stwierdzonych z urzędu uchybień.

Po pierwsze błędne było postąpienie Sądu Okręgowego, który wydał jedno rozstrzygnięcie o środku karnym z art. 45 § 1 k.k., orzekając nim wobec oskarżonego S. M. przepadek na rzecz Skarbu Państwa określonej kwoty stanowiącej sumę równowartość korzyści majątkowej uzyskanej z dwóch przestępstw. Tymczasem - jak zauważył Sąd Najwyższy - ustawodawca nie dopuszcza wymierzenia kary ani środka karnego inaczej, jak tylko za popełnienie konkretnego przestępstwa (wyjątkowo - ciągu przestępstw w warunkach z art. 91 § 1 k.k.). Odmienne rozstrzygnięcie, polegające na orzeczeniu środka karnego w wyroku skazującym oskarżonego za więcej niż jedno przestępstwo, ale bez wskazania, za które z nich wymierza się ten środek, narusza ustawową konstrukcję wyroku skazującego ustanowioną przepisem art. 413 § 2 k.p.k. i zarazem sprzeciwia się pryncypialnej zasadzie odpowiedzialności karnej za czyn zabroniony pod groźbą kary (wyrok SN z dnia 2 grudnia 2005 r., V KK 133/05, OSNwSK 2005/1/2324, Prok. i Pr.-wkł. 2006/4/8; zob. też wyrok SA we Wrocławiu z dnia 27 marca 2012 r., II AKa 63/12, LEX nr 1143440).

Po drugie, dokonując samodzielnie opisów niektórych czynów zabronionych (lub akceptując opisy sformułowane w akcie oskarżenia), Sąd Okręgowy nie uwzględnił relacji zachodzącej pomiędzy § 1 a § 2 art. 204 k.k. Tymczasem w orzecznictwie konsekwentnie podkreśla się, że w sytuacji, gdy sprawca najpierw nakłania pokrzywdzonego do uprawiania prostytucji lub mu to ułatwia (art. 204 § 1), a później czerpie z uprawiania przezeń prostytucji korzyści majątkowe (art. 204 § 2), ma zastosowanie konstrukcja współukaranego czynu uprzedniego, gdyż nakłanianie i ułatwianie są w takim przypadku jedynie stypizowaną formą przygotowania do późniejszego dokonania innego przestępstwa (zob. wyrok SA w Warszawie z dnia 15 września 1999 r., II AKa 125/99, OSA 2000/7-8/57; wyrok SA w Katowicach z dnia 15 grudnia 2001 r., II AKa 391/01, KZS 2002/4/41; wyrok SA w Lublinie z dnia 29 kwietnia 2002 r., II AKa 330/01, Prok. i Pr.-wkł. 2003/3/29; wyrok SA w Katowicach z dnia 9 października 2003 r., II AKa 356/03, KZS 2004/2/40; wyrok SA w Białymstoku z dnia 24 maja 2004 r., II AKa 66/04, OSAB 2004/3/30).

Po trzecie, zawieszając warunkowo wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej M. S. kary łącznej pozbawienia wolności, Sąd Okręgowy nie oddał oskarżonej pod dozór kuratora, mimo że było to obligacyjne wobec skazania jej za przestępstwo z art. 258 § 1 k.k. oraz przestępstwo z art. 204 § 2 k.k., którego dopuściła się, działając w zorganizowanej grupie przestępczej. Z treści przepisu art. 65 § 1 k.k. wynika, że przepisy dotyczące wymiaru kary, środków karnych oraz środków związanych z poddaniem sprawcy próbie, przewidziane wobec sprawcy określonego w art. 64 § 2 k.k., stosuje się także do sprawcy, który z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu lub popełnia przestępstwo, działając w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa oraz wobec sprawcy przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Zgodnie natomiast z art. 65 § 2 k.k., do sprawcy przestępstwa z art. 258 k.k. mają odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące sprawcy określonego w art. 64 § 2 k.k., z wyjątkiem przewidzianego w tym przepisie zaostżenia kary, co oznacza, że w przypadku skazania za przestępstwo z art. 258 k.k. na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania orzeczenie dozoru kuratora jest - stosownie do art. 73 § 2 k.k. - obligatoryjne (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2013 r., II KK 339/12, OSNKW 2013/10/87, Prok.i Pr.-wkl. 2013/9/2, LEX nr 1319258).

Uchylając w opisanym wyżej zakresie zaskarżony wyrok, Sąd Apelacyjny w żadnej mierze nie przesądza przyszłego jej rozstrzygnięcia. Wskazuje jedynie, że uchybienia zaistniałe w trakcie procedowania, oceny zebranego materiału dowodowego i ustalania podstawy faktycznej uchylonych rozstrzygnięć powodują, że zaskarżony wyrok w tej postaci ostać się nie mógł.

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd Okręgowy będzie dążył do wszechstronnego jej wyjaśnienia, ujawniając w miarę potrzeby fragmenty zeznań i wyjaśnień złożonych w postępowaniu przygotowawczym. Wszystkie dowody podda wnikliwej ocenie zgodnie z zasadami wynikającymi z treści art. 7 k.p.k. Dopiero tak ocenione i uznane za wiarygodne dowody winny być podstawą prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie oraz prawnokarnej oceny zachowania oskarżonych. Wszelkie rozważania sądu I instancji winny być należycie uargumentowane w ewentualnie sporządzonym uzasadnieniu wyroku zgodnie z wymogami określonymi w art. 424 k.p.k. w sposób umożliwiający dokonanie kontroli instancyjnej rozstrzygnięcia. Ponadto Sąd Okręgowy uwzględni uwagi sądu odwoławczego, aby uniknąć wskazanych wyżej uchybień, mając wszakże zarazem na uwadze, że z uwagi na treść art. 443 k.p.k. usunięcie części z nich nie będzie już możliwe.